

Kmetijska dela v mesecu septembru.

V splošnem in pri živini.

Pokrivajmo stare slamnate strehe, ki so začele prepuščati vodo s škopo, katero smo napravili ob priliki mlave. Po stanju strehe spoznamo skrbnost hišnega gospodarja. Streha, ki rebra kaže, je tožiteljica zanikernega gospodarja. Žito, katero mislimo posejati, očistimo graborja, stoklase, ljujke in drugega plevela. — Umni poljedelci sortirajo žito tudi po kakovosti, da dobe lepše blago za seme. Oni se drže pravila: kakršna setev, takoršna žetev. Iz težkega zrnja izhajajo močne rastline, ki dajo večji pridelek. En mernik semenske pšenice naj tehtaja najmanj 47 kg. Za čiščenje žitnega semena nam je treba trijerjev, še boljši pa so takimi imenovani čistilni in sortirni stroji patenta »Heid«, ki jih ima v zalogi Kmetijska družba v Ljubljani. Kakor moramo z odbiranjem plemenskih živali skrbeti za izboljšanje naše živinoreje, prav tako je treba tudi v rastlinstvu, zlasti žitogojstvu z odbiranjem semena dvigniti produktivno do višje stopnje. — Ob nastopu hladnega jesenskega vremena začne pojemati rast kmetijskih in drugih rastlin, dokler naposled popolnoma ne preneha, četudi notranji fiziološki procesi trajajo še naprej. Poslednji sadeži padajo na tla in drevje začne zgubivati listje, ki je porumenelo in porjavelo. Nekatero drevje obdrži svoj sad še v času, ko je že popolnoma golo (skorš, nešplja, trnoljica). Ako listje zelo pozno odpada, je to znamenje, da rastna doba vsled topllega jesenskega vremena še ni zaključena in zima prav rada zato v prihodnjih mesecih tem hujše pritisne, ker:

Sveti Mihalj če želoda ne strese,
Božič obilo snega prinese;
In topla jesen nam oznanjuje.
Da zima se pozno odmakuje.

Živino spuščajmo pogosto na pašo, dokler vreme pripuša. Jesenska paša je najizdatnejša. Kjer se nahajajo hrastovi gozdi, izkoristimo odpadajoči sad na ta način, da gonimo tjakaj svinje, ki ob želodu brzo odebele.

V vinogradu.

V septembru, ko je začelo grozdje dozorevati, imamo najlepšo priliko, da zaznamujemo rodovitno in nerodovitno trsje. Ta izbira ali selekcija trti je za razmnoževanje največje važnosti. Rodovitnost vinske trte je lastnost, ki se prenaša potom cepičev od starega trsja na mlado. Čestokrat imamo opraviti s trsjem, ki kljub pametni rezi, izdatnemu gnojenju in drugim pravilom noče povoljno roditi. Takšno trsje je za razplodbo nerabno. Z ozirom na različna svojstva poedinih trt bomo torej jemali cepiče, bodisi za suho ali pa za zeleno cepljenje vselej le od najrodovitejšega in bujno rastočega trsja. Rodovitno trsje zaznamujemo s tablicami, ali na ta način, da pomagamo stari del trsa z oljnato barvo na vidnem mestu. To storimo tri leta zaporedoma in zvedeli bomo natančno, katero trsje je rodovitno in katero nerodovitno. S selekcijo trt naj bi se pečali vsi umni vinogradniki, zlasti tisti, ki se pečajo obenem tudi s trničarstvom. Teoretično pomeni selekcija vsoto opazovanj, ki utemeljujejo samotvoren, mehaničen razvoj živih bitij. Jedro teh opazovanj postavlja tezo, da se samo najmočnejše bitje more vzdržati v boju za obzelo zanimal, — tedaj je njegova nevolja priklopela do roba.

Napad bo zabranil, tako je sklenil Trzan, in četudi bo treba pri tem zlobnega pritikavca hudo kaznovati.

Položil je strupeno puščico na tetivo in pomeril na mornarja. Pa drevje je bilo pregosto in puščica prelahka. Utegnila bi zdrkniti ob kaki vejici in zgrešiti cilj.

Odložil je lok, prijel za sulico in zamahnil —

Deset korakov je naredil mladi mož, pritikavec je dvignil samokres, tovariši so napeto čakali —

Profesor Porter je s sklonjeno glavo in ves zamišljen pravkar izginil v goščavi in za njim jo je mahnil njegov enako zamišljeni in raztreseni tajnik in prijatelj, suhljati in dolgi gospod Filander.

Gospodična Porter je stopila par korakov za mladim možem, nekaj mu je hotela povedati. Kdo ve, kaj jo je napotilo, da se je obrnila nazaj —

In hipno so si sledili dogodki.

Pritlikavec je pomeril, gospodična Porter je zavpila: »Za božjo voljo, gospod Clayton —!« in dolga ostru sulica je šinila odnekod kakor strela ter se globoko zabodla pritikavcu v desno ramo.

Clayton — tako je bilo ime mlademu možu v športni obleki — se je prestrašen obrnil. Samokres se je brez škode sprožil v zrak in mornar se je z boleštnim krikom zgrudil.

Clayton je pohitel h gruči mornarjev, ki se je zgrnila krog ranjenega in stokajočega tovariša. Potoma je brž pobral samokres in ga skrtil pod obleko. Nihče ga ni opazoval. Vsi so se plašno ozirali v džunglo.

»Kdo bi utegnil to biti —?« je šepnila gospodična Porter, ki je tudi stopila bliže.

»Zdi se, da je tisti — Trzan prav skrbno na straži!« je odgovoril Clayton dvomljivo. »Kdo ve, komu je bila

Pravo Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

je najboljšo in v uporabi najcenejše milo na svetu. Pri nakupu pazite na ime „Schicht“ in na znamko „Jelen“!

stoj, dočim slabotnejši mora propasti. — Grozdje, ki visi do tal, je treba obvarovati pred oblatenjem s tem, da privežemo dotične locnje nekoliko visje, ali pa, da po tegnemo z motiko nekoliko zemlje izpod trsa. O trgatvi v mesecu septembru v naših krajih, osobito v deževnih letinah kot letos, ne more biti govora, ker je grozdje še preklislo in nezrelo.

V sadonosniku.

Razen nekaterih zimskih sort dozori sadje pri nas ponajveč v mesecu septembru. S sadjem obloženo drevje se priklanja tu in tam do tal ter prosi, da spravimo dozorel sad. Jesensko sadje se da hraniti dalje časa nego poletno, ako ga spravimo ob pravem času. Jesenske hruške in jabolke moramo potrgati, preden popolnoma dozore na drevesu. Češplje in slive za razpošiljanje potrgamo, ko imajo še napeto kožo. Ako pa jih hočemo sušiti ali predelati v mezgo (pekmez), tedaj so tem boljše, čimdalje jih pustimo na drevju. Skrbimo, da bomo čim več sadja posušili, ker ga na ta način z največjim pridom izkoristimo. Le najslabše koščičnato sadje porabimo za žganjekuho, najslabše peškasto pa za napravljanje sadjevca. Kako je konzervirati raznovrstno sadje in zelenjavo nam v poljudni obliki opisuje gosp. Josip Zupanc, okrajni ekonom v Ptujju v svoji knjigi »Konzerviranje sadja in raznovrstne povrtnine za domačo uporabo.« Naroča je pri njem ali pa v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena knjigi je 16 D s poštnino vred.

Za spravljanje sadja potrebujemo razen primernih lestvic, obiračev in posode tudi odznotraj obšite košare, ki imajo močen locenj za pritrjevanje vrvic. Nikdar ne hodimo po drevju s čevlji, ki so okovani z žrebli ali podkovami, ampak bosonogi, ali pa v nogavicah. Pri trganju namiznega sadja, moramo paziti, da ne izderemo peclja, brez katerega je najlepši sad malovreden. Enako pazimo tudi, da sadju ne zadamo odtiskov, ki prav tako zmanjšajo njegovo vrednost.

V drevesnici dovršujemo okulacijo. Okulirane divjake pregledajmo za kakih 10—14 dni ter okulirajmo vnovič, ako se niso prijel pri prvi okulaciji. Za 2—3 tedne po okulaciji preležimo vezi, zlasti pri divjakih, ki imajo bujno rast in se na jesen odebele. Dobro je tudi, ako drevesnico še enkrat temeljito okopamo in očistimo plevela ob suhem vremenu.

Na polju in travnikih.

Kdor še ni zoral strnišča, naj to stori, dokler je manj dela s vprežno živino in lepše vreme. Kopajmo pozni krompir, ko se je zel jela sušiti, ako smo sadili krompir v vrste ali rede, tedaj ga lahko izoravamo s posebnim izkopalnikom. Okopavajmo repo, mrkev in peso, kar znatno pripomore da postanejo sadeži debe-

sulica namenjena —! Če je veljala res temule —, potem, — potem je nepoznani Trzan naš prijatelj!

Ampak — za Boga, kje je vaš oče? In gospod Filander —? Džungla tod je nevarna —! Nekdo prebiva v njej in ta nekdo je dobro ohorožen! In gospod profesor in njegov prijatelj sta šla v gozd —! Hoj —! Hoj —! Gospod profesooooor —! Gospod profesooooor —!« je kričal Clayton v gozd.

Nihče se ni oglašil.

»Kaj bo sedaj —?« se je obrnil h gospodični Porter. Negotovost in bojazen sta mu gledala iz obraza.

»Sarit vas z Barbo ne morem pustiti tukaj med temi siroveži in divjaki, v džunglo za beguncema pa tudi ne morete z menoj —! In jaz moram za njima! Razmišljena sta, kdo ve, kam si zablodita, če ju brž ne spravim nazaj!«

»Ah — dal« je zatarnalo dekle. »Tako razmišljen in — nepraktičen je moj ljubi oče! Siromaček —! Nobenega zmisla nima za svet in življenje! Da bi vsaj name mislil —! Pa seve, jaz sem mu premalenkostna stvarca —! Samo v svoje zgodovinske, učene študije je zaglobljen —. Kaj naj počnem z njim tukaj v tej grozni divjini —? Oh kaj bo z nami —?«

»Imam jo —! Pomirite se, gospodična Inel« je tolažil Clayton. — »Ali veste, kako se rabi samokres?«

»Da! — Zakaj vprašate?«

»Tule imam samokres. Dal vam ga bom in tja le v kočjo pojdete. Za silobran vam bo zadostoval. Sicer pa se vrata zaklepajo tudi od znotraj, mislim. — Počakate me v kočji, medtem pa jaz poiščem oba gospoda ter ju pripeljem nazaj. Daleč nista mogla priti!«

Gospodična Porter se je vdala, stopili sta s služabnico Barbo proti kočji, Clayton pa se je odpravil v gozd iskat izgubljena tovariša.

lejši. Spravljajmo razno sočivje o pravem času, da ga ne napade plesen in trohnoba. V drugi polovici meseca septembra dozori navadno koruza. Lupitev ali kožuhanje koruze je pri nas po starih običajih združeno z godbo in plesom. Koncem septembra je začetni setvijo ozimine. Ako sejemo s sejalnikom, prihranimo obilo semena in dosežemo večji in lepši pridelek, ker pride seme v enakomerno razdaljo in globotino v zemljo. Da preprečimo snetljivost, namakajmo rž in pšenico po eno uro v 1 odstotni raztopini modre galice. Tako namočeno rž razgrnimo pred setvijo po tleh, da se posuši in postane dobra za setev. Pri rži se imamo boriti tudi proti snežni plesni, ki povzroča, da mlada strn pod snegom spleni in segnije. Kmetje pravijo v takih slučajih, da je rž pozebla. Zanesljivo sredstvo proti tej bolezni je »uspulna«, ki se z enako dobrim uspehom obnese tudi proti snetljivosti žita in drugim glivičnim boleznim. Za 100 kg semena vzamemo 40 litrov vode, v kateri raztopimo 100 g uspuluna. Namakanje traja 1 uro. — Toplo jesensko vreme vpliva na kalitev semena in razvoj mladih rastlinic zelo ugodno, ker se rastlinice boljše razrastejo. Iz enega semena vzraste namreč po več bilk in žito postane gostejše. Upravičeno je zategadelj malokmeto naziranje, da je pri pozni setvi v mesecu oktobru na vsak korak normalno sledeči, treba po eno pest več seči. — Druga prislovica se glasi:

Sadja, pšenice, prav mnogo rži,
Prvih dni kimovca grom nam deli.

Na travnikih dovršujemo otavno in ponekod tudi otavično košnjo pred nastopom hladnega jesenskega vremena.

Na vrtu.

Presajajmo zimsko solato, zimski ohrovt in zimsko zelje. Kdor še ni posejal špinat, motovilca mrkve in petršilja, za prihodnjo pomlad, naj to stori nemudoma, dokler je vreme toplejše. Endivijo v septembru presajati je že prepozno, ker rast vsled hladnejšega vremena že ponehava. Sadimo šalotke, proti koncu meseca tudi čebulo in česen. Zrele semenske rastline pobirajmo ter jih obešajmo pod streho, kjer naj pozorevajo. Ob suhem vremenu povežujemo endivijo, okopajmo šparglje in drugo trajno zelenjavo. Skrbimo za zadostno zalogo gnoja (najboljši je konjski gnoj) ter napravljajmo kompost. — Mladenke, ki ljubijo cvetlice, sade čebulice tulipanov, hijacint in drugih čebulnic. Lončnice se spravljajo na varno pred mrzovi, v lončke pa presajajo pelargonije, begonije, naglji itd.

V kleti.

Pregledajmo vse sode, ki pridejo v času trgatve za rabo v poštev. Ovinjajmo nove sode z vrelo vodo, kateri smo pridejali 2 odstotka sode, da lažje odstranimo čes-

Mornarji so se med tem lotili ranjenega pritikavca, potegnili so mu sulico iz rane in ga postavili na noge. Ugibali so, odkod je prilitelo orožje ter zasodili, da ni varno se predolgo muditi na obrežju. Sklenili so, da prepuste Porterja in njegove ljudi usodi ter se čimpreje odpravijo na varni ladijin krov.

Vmes je prišel Clayton mimo ter jih poprosil za samokres. Iskat da pojde izgubljena tovariša, pa da ne more brez orožja v nepoznani, divji gozd.

Ker je Snake — tako so klicali pritikavca — medtem spoznal, da ni mrtev in da tudi ne bo umrl od rane, se ga je koj spet lotila njegova zlobna volja.

Z obilnimi kletvicami in nepotrpežljivim stokanjem je povedal Claytonu, da ničesar ne dobi, da ujetniki ne smejo nositi strelnega orožja in da naj se pobere. Nobeden mu ni ugovarjal, vodja je bil upornikov, odkar je padel dolgi Barker, pokorili so se mu, ker še niso imeli prilike, da se tudi njemu uprejo.

Clayton je skomignil z rameni, pobral pa je dolgo, ostro sulico, ki je zadela Snakeja, in je odšel. Za vse slučaje, si je mislil, bo vsaj nekaj imel v rokah, — četudi ni preveč zaupal svojim zmožnostim v metanju sulic.

Slabeje in slabeje so doneli njegovi klici za ubeglim profesorjem in končno so se izgubili v brezmejni džungli.

Gospodična Ine Porter in njena služabnica pa sta stopili v kočjo. Njuna prva misel je bila, kako si bodeta zavarovali vrata.

Pa kako se prestrašita, ko zagledata v kotu na tleh pobledele kosti dveh kostenjakov in poleg njiju v preprosto stesani zibelki še tretjega, čisto majhnega.

(Dalje prihodnjik).

ko iz lesa. Na polovnjak zadostuje 15—20 litrov vrele vode. Ta voda se ne me ohladiti v sodu, temveč jo je iztočiti še toplo. Zaparjenje ponovimo 2—3 krat, dokler ne teče para čista iz sode, nato pa napolnimo sod do vrha s studenčnico, ki naj ostane 3 dni v sodu. Čista sveža voda izluži ves preostali duh in okus po hrastovem lesu iz sode. V večjih vinskih kletah imajo posebne izparjevalnike, s pomočjo katerih se dovaja vroča para pod zračnim pritiskom polovične atmosfere v sode. — Popravljen sode ovinjamo enako, kakor nove. Tako izparjene sode rabimo najprej za vrenje mošta. Za vino so uporabni šele tedaj, ko smo jih izparili povrh še z vrelini vinskimi drozami, ali pa, ko je povrel v njih vinski mošt. Sode, v katerih se je tekom časa nabralo mnogo vinskega kamna in žvepla je odpreti in omenjene tvarine odstraniti. Pred trgatvijo očedimo klet temeljito in posujemo tla, ako niso iz cementa, s svežim peskom. Dobro je tudi pobeliti stene vsako leto z apnenim beležem.

V čebelnjaku.

Preobilico medu izvejamo ter pustimo v vsakem panju 4—5 satnikov z medom, ki naj služi čebelarom za prehrano skozi zimo. Slabeše panje združujemo, da ne poginejo v zimskem času. Skrčimo čebelne prostore, da čebele manj pojedjo in se lažje ogrevajo.

September, oj zoritve čas krasan!
Najlepše sadje vselej nam rodi,
Kjer bistrovidno oko dan na dan
Sadjarja umnega nad njim budi.

Ozimino sejajte sejalniki
In težke brane branajte zemljo!
Da žito več pomenja kot zlato.
V tem vsi se strinjajo razumniki.

Vekoslav Stampar.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

V nedeljo je bilo v Zagrebu velikansko zborovanje Radičeve stranke z okroglo 80.000 udeležencev iz vseh krajev Hrvatske in s posebnim odposlanstvom iz srbske Šumadije pod vodstvom poslanca Popovića in iz Bosne pod vodstvom poslanca Ajanovića. Ta shod se je zlasti od strani Pašića in Pribičevića z veliko nestrpnostjo pričakoval v nadi, da bo prišlo do kakih izgrediv ali pa vsaj do izrazov mržnje napram Srbom, da bi se dalo potem vse to izkoristiti proti vladi, češ, da ji pomoč Hrvatov ni gotova in pa da je monarhija v nevarnosti pred silno zagrizenimi hrvatskimi republikanci. Vse te nade so se pa popolnoma izjalovile. Velikanski shod se je dovršil ob največjem miru in Radič je v dveh govornih govoril kar najlepše o sedanji vladi, povdarjajoč, da smo z njo vstopili v krog zapadno-evropskih načel poštenosti, zakonitosti in parlamentarizma. Naznanil je, da je predsedstvo stranke sklenilo poslati svoje zastopnike v vlado, da se tako še bolj pomaga izvesti njen program: poštena uprava, v zapor z lopovi, ki so kradli milijone, svobodne volitve in trajni sporazum. Slikal je, kako se je poprej v imenu monarhije pretepalo, prej je bila monarhija strašilo, sedaj pod Davidovičem je pa monarhistična vladavina nekaj obstoječega, s čemur lahko tudi hrvatski republikanci v miru in brez vsake strasti razgovarjajo. Geslo velikanskega zborovanja je bilo: Kdor med Hrvatli sovraži Srbe, naj gre, proč tudi z onimi, ki med Srbi sovražijo Hrvate, ker hočemo sporazumno in složno delo in življenje v državi, katero znamo tudi braniti, če bi bilo treba. Zborovalci so navdušeno pozdravljali srbski narod, Ljubo Davidoviča in srbskega poslanca, ki je tudi govoril na shodu.

ITALIJA.

Koncem prošlega tedna je padel kot žrtev atentata v Rimu fašistovski poslanec Casalini. Med vožnjo s tramvajem ga je ustrelil neki delavec in fašistovski listi so takoj razvpili, da je to pravi politični atentat kot maščevanje za umorjenega Matteottija. Opozicionarci so pa ugotovili, da je atentat delo osebnega maščevanja, ker je umorjeni poslanec spravil atentatorja ob streho in službo. Takoj po umoru so hoteli fašisti razbiti tiskarne in uredništva listov, ki so tako pisali. Vojaštvo je velike izgrede sicer preprečilo, a nevarnost nemirov je še vedno velika in vsi nefašisti so složni v zahtevi, da je treba fašiste razorožiti ter z največjo strogostjo in nepristransostjo uvesti red in zakonitost v državi, ki pada vsled fašizma v vedno večjo krizo.

BOLGARIJA.

Pretečeno nedeljo in že v soboto ponoči je bilo v Bolgariji več političnih umorov. Sredi Sofije so ubili enega delavskega in enega makedonskega poslanca, v gorskem mestecu Zgornja Džumaja so se pa najbrž samookolniki makedonski ustaši poklali med seboj in pri tem je

našel smrt prvi komitski poglavar Todor Aleksandrov. Njegovi morilci so bili takoj po atentatu tudi umorjeni. Ti dogodki še niso čisto pojasnjeni in še ni gotovo, ali so komitskega poglavarja Aleksandrova ubili Makedonci, ki se ne strinjajo z njegovimi načrti glede Makedonije, ali pa so ga ubili bolgarski zemljoradniki iz maščevanja, ker je pred dobrim letom pomagal vreči zemljoradniško vlado ter z največjo grozovitostjo umoril in preganjal njene člane. Tudi ni izključeno, da je morilce najela sedanja bolgarska vlada, kateri je bil komitski vodja sicer zaveznik, a vendar tudi zelo nevaren.

MAROSKA USTAJA.

Španci z ogromnimi žrtvami in napori ne morejo zadušiti ustaje v Maroku. Sam generalski vladni diktator de Rivera se je podal na bojišče, a ob njegovem vodstvu vojska tudi nima uspehov. Doma se pripravljajo opozicija na najodločnejši nastop proti generalsko-fašistovski vladi in računa s skorajšnjim preobratom.

Prireditve.

Sv. Martin pri Vurbergu Tukajšnji orlovski odsek priredi v nedeljo dne 21. t. m. popoldne po večernicah v prostorih stare šole veliko narodno igro »Domen« v petih dejanjih. Vsi prijatelji poštene zabave prav uljudno vabljeni. Bog živi!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnji Orel priredi v nedeljo, dne 21. septembra na dvorišču g. Skrlca veliko tombolo z lepimi dobitki v prid Društvenega doma. — Vrši se ob vsakem vremenu. Tablice bodo stale 3 D. Pridite v obilnem številu od blizu in daleč. Začetek ob 3. uri popoldne. Na svidenje kliče odbor.

Otvoritev Katoliškega društvenega doma v Konjicah se vrši ob vsakem vremenu v nedeljo, dne 21. sept. t. l. Združeno ho s celodnevno prireditvijo s sledečim sporedom: Ob tri četrt na 10. dopoldne: 1. Sprejem gošlov in sprevod v cerkev. 2. Ob 10. slavnostna pridiga: vseučil. profesor dr. Matija Slavič in pontifikalna sv. maša s Te Deum. 3. Sprevod v katol. društveni dom, bla goslovitev doma in slavnostno otvoritveno zborovanje. Govorita narodni poslanec dr. Hohnjec in predsednik OP dr. Basaj. — Popoldne: 1. Ob 2. uri večernice. 2. Ob pol 3. slavnostna akademija s pevkami, telovadnimi in simboličnimi točkami. 3. Po akademiji srečolov in prijateljska zabava. Sodeluje ormoška godba.

Gornjeradgonsko bralno društvo je preteklo nedeljo, dne 14. septembra, na slovesen način proslavilo tridesetletnico svojega obstoja in delovanja. Govoril je predsednik Prosvetne zveze v Mariboru, poslanec dr. Hohnjec. Obširno poročilo o tem objavi naš list v prihodnji številki.

Lepo uspela orlovska prireditve pri Sv. Rupertu v Slov. goricah. V nedeljo, dne 14. t. m. je bil za nas Rupercane izvanredno vesel dan, da takega pri nas še ne pomnimo. Domači Orel je priredil s sodelovanjem orlovske srenje pri Sv. Lenartu na travniku g. župnika Pajtlerja javno telovadbo. Posetili so nas tudi Orli in Orlice od Sv. Benedikta in od Sv. Petra pri Mariboru. Nbrojne množice ljudstva, ki je prišlo od blizu in daleč, se je zbralo na telovadišču. Telovadne vaje Orlov in Orlic so izborno uspeli. Nastopili so razni govorniki: Mirko Geratič, Alojzij Kožuhar, Lojzka Cafova, Franja Vračko od Sv. Petra, Tilka Kavčič od Sv. Benedikta. — Vsi nas navdušili s svojimi govori. Stari možje in ženske pa so bile do solz ginjene. Vsa čast pa gre gospodu župniku Pajtlerju, ki se veliko trudi za lepo petje. Pod njegovim vodstvom je zapel pevski zbor več lepih narodnih pesmi. Tako se je končala orlovska prireditve v občo zadovoljnost vsega občinstva in Bogu v čast, ker nam je dal tako lepo vreme.

Proslava 5 letnice in blagoslovitev orlovskega prapora pri Sv. Križu na Murskem polju. Praznično obleko si je nadela naša lepa župnija na Marijin praznik, dne 8. septembra. V petletnem naporu in trudu se je razvila orlovska organizacija tukaj prav lepo. Delali so in se zbirali fantje in dekleta, a letos ob priliki petletnice so zbrali svoto za krasen in veličasten prapor, katerega so umetno izdelale požrtvovalne č. šolske sestre v Mariboru, nastavek je izdelal g. Drago Tratnik. Zivahno je bilo vrvenje že na predvečer, ko se je ob Ave Mariji razvila ob množici mladine bakljada po vasi. Slavnostno razpoloženje pa se je kazalo že v jutru, dne 8. septem, bra, ko so se v prvem svitu zaslišali zvoki godbe, ki je igrala budnico. Raz hiš so plapolale zastave, pozdravljali so nas lepi in visoki mlaji in tudi nebo je razprostrlo ta dan svoje najlepše vreme. Točno ob pol deseti uri je prikorakala najpolsa četa Orlov z razvitim ljutomerskim praporom na trg, za njimi se je peljala v okinčanem vozu v spremstvu dveh Orlov, kumica gospa Micica Ribičeva. Za vozom pa so stopale lepe vrste Orlic. Prav do cerkve se je vsa četa uvrstila v lep špalir in pozdrav kumici. Slovesno pridigo, sv. mašo in blagoslovitev je ob asistenci mnoge duhovščine opravil g. dr. Mat. Slavič. Blagoslovitev in zabijanje zlatih žebeljev se je ob masi ljudstva vršilo na prostem pred cerkvijo. Veličasten in ginljiv je bil prizor, ko se je ponosno dvignila zastava prvič v zrak, nakar je otvoril okr. predsednik, br. Drago Novak slavnostno zborovanje. Navdušeno je govoril zastopnik JOZ, br. Čampa o pomenu prapora v četi Orlov. Za njim je govorila gosp. kumica o čednosti Orla, katerega dika naj bo poštenost, poniznost in zlahtnost srca, kakor nam to predočuje prekrasna slika sv. Janeza na praporu. Za tem se je na dvorišču Slomškove dvorane izvršila defilacija in s tem je bila cerkvena slavnost dovršena. Popoldne po litanijah se je točno ob 3. uri začela javna telovadba, kjer smo videli krasno izveden nastop, članov, članic, naraščaja,

na orodju in v simboličnih vajah, med katerimi je posebno ugajala vaja gojenk, ki so nastopile kot peričke, ter tudi naraščajske skupine. Ginljiva je bila izročitev diplome g. Fr. Ostržu, ko sta v spremstvu prapora in vsega orlovstva izročila zaslužnemu gospodu dva Orla častno diplomo. Pri tem prizoru je bilo pač marsikatero oko rosno. Celotni sprevod se je vršil točno ob napovedani uri, točka se je vrstila za točko, da sploh med telovadbo ni bilo odmora. Bil je to nastop, kakršnega še Mursko polje ni videlo; v splošnem je bilo opaziti, da orlovstvu ljutomerskega okrožja vro napreduje. Križevskemu Orlu pa ob tej prvi obletnici lahko častitamo, ko se je v tem kratkem času tako postavil in si nabavil tako veličasten prapor, kateri mu naj bo simbol v delu in naporih za orlovske vzore. Zato pa Orli in Orlice, neustrašeno naprej. Bog živi!

Tedenske novice.

Šolske počitnice na deželi. Na Slovenskem štajerskem so že dolgo let na ljudskih šolah na kmetih bile upeljane jesenske počitnice. Mesca septembra in oktobra je obilno kmetskega dela, treba je pobirati in spravljati sadje in druge pridelke, pasti živino itd. To niso težka dela in za taka dela se morejo uporabiti odrasli otroci. Zato so na podeželskih ljudskih šolah na štajerskem bile počitnice preložene na jesen. Gospodje demokratje in liberalno misleči učitelji, ki nimajo smisla za upravičene kmetske želje in zahteve, so to ureditev kraikomalo odpravili ter so počitnice tudi na deželi prenesli na poletje. Kmetje so radi tega bili upravičeno ozlovoljeni. Sedanja vlada je prišla prepozno na krmilo, da bi mogla že za letos zopet upeljati jesenske počitnice. Prosvetni minister dr. Korošec pa je storil, kar je mogel storiti. Izdal je naredbo, da morajo šolska vodstva, odnosno učitelji dovoliti v jesenskih mescih otrokom 14 dnevni dopust ali nepretrgoma ali v presledkih, kakor to želijo starši. Ako pa to komu ne zadostuje, se mora preko krajevnega šolskega sveta obrniti na pokrajinsko upravo v Ljubljani (oddelek za prosveto), ki mora po volji g. ministra blagonaklonjeno postopati s takimi prošnjami.

Mariborske novice. Minulo nedeljo je obiskal Maribor g. prosvetni minister dr. Korošec. Izvršilnemu odboru SLS je poročal g. minister o notranjem političnem položaju, ki je sedaj po vstopu Radičevcev v vlado zelo povoljen. Vstop Radičeve stranke v vlado je neomajno utrdil stališče vlade. — Veliko je zanimanje po Mariboru za nedeljske občinske volitve. Navdušenje za Narodni blok je v zadnjem času zelo narastlo in je z vso sigurnostjo pričakovati, da bo zmagal blok s častno večino. Zadnje dni pred volitvami bo porabil blok za agitacijo od moža do moža. Posebno veličastna zborovanja volilcev je priredila minuli teden SLS v dvorani Zadrudne gospodarske banke. Vsi narodno čuteči in zavedni Mariborčani bodo storili v nedeljo svojo dolžnost in volili v prvo škrinjico!

Dijaki, ki obiskujete gimnazijo, realko, učiteljske, trgovsko in meščansko šolo, vse šolske knjige, ki so določene za šolsko leto 1924—25 dobite v novi prodajalni Cirilove tiskarne, Aleksandrova cesta 6 — nova bančna palača. Tam, kakor tudi še v stari, dijakom že tako priljubljeni prodajalni Cirilove tiskarne v Koroški cesti 5 so na izbiro vse druge šolske potrebščine, zvezki, peresa, svinčniki, šestila, risala, risalne deske in risalni skla-di itd., vse točno po šolskih predpisih. Cene kolikor mogoče najnižje, postrežba točna in v razširjenih prostorih še hitrejša. Zato pričakujemo ob začetku novega šolskega leta vašega preobilnega obiska.

Tatica. V Limbušu pri Mariboru in sicer pri šestniku Janku je služila dekla. Te dni je pobasala v vrečo vso obleko od hišne gospodinje in razven tega še 600 dinarjev v gotovini. V vreči je nesla ukradeno blago skozi Limbuš po cesti in srečala gospodinjo. Ta jo je vprašala, kam da gre z vrečo? Pretkana tatica je imela takoj pripravljen izgovor, da gre na njivo krompir skopat. Gospodinja je bila mnenja, da danes ne bodo skopali krompirja in naj le gre z vrečo opet domov. Dekla pa je pristavila, da jo je sram z vrečo preko rame se vračati po sredini Limbuša in bo šla rajši tako vzadej za hišami. Ni slabega sluteča gospodinja je prikimala, dekla je izginila za hišami z vrečo in denarjem, a se do danes ni vrnila in tudi orožniki je niso izsledili. Gospodinja je tatvino kmalu opazila, a bogzna, če bo dobila nazaj ukradeno blago.

Razno od Sv. Ruperta v Slov. goricah. Pretekli teden je umrl v Črmlenškaku Franc Pirš. Bil je daleč znan po svojem humorju. Če si z njim govoril, imel je vedno besedo, da ti je odgovoril v verzih. Bil je zmiraj trilega zdravja in če si ga vprašal, kako se počuti, je vedno odgovoril: »Po božjem usmiljenju sem še pri življenju.« Mož je bil globoko veren in je tudi mnogo čital, kar je pričelo njegovo goverjenje. Bil je zmiraj naš pristaš in naročnik naših listov. Sveti mu večna luč. Občinske volitve nam niso delale preglavice, ker je cela naša župnija v taboru SLS. Samostojne in njenih priveskov ne poznamo več. Naša mladina se je pričela krepko gibati, ker ima dobrega voditelja veleč. g. kaptana.

Novi zvonovi pri Sv. Antonu v Slov. gor. V nedeljo, dne 7. t. m. smo pri nas dobili štiri zvonove. Blagoslovil jih je gospod Moravec iz Maribora. Največji tehtal 146f kg. Veliko je delo naših domačinov. Leta 1913 so spravili 5 novih zvonov, katere je vojska pobrala. Sedaj pa zopet štiri. To je že blagodušno delo. — Najtežje je čakal te zvonove cerkveni ključar g. Tušak, katerega je ravno v petek prej pokrila zemljica. Zvonovi so iz tovarne g. inž. Bühl.

Od Sv. Urbana pri Ptujju. Nekdaj se je reklo: »Sveti Urban, narodno zaspan«. Da pa ni več zaspan, kaže dejstvo, da so v vseh devetih občinah urbane župnije